

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні Вченої ради ДУ
"Національний інститут фтизіатрії і
пульмонології ім. Ф. Г. Яновського
Національної академії медичних наук
України" (протокол № 5
від "24" квітня 2012 р.)

Голова Вченої ради

_____ Ю. І. Фещенко

Вчений секретар

_____ В. О. Юхимець

КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ

**ДУ "НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ФТИЗІАТРІЇ І ПУЛЬМОНОЛОГІЇ ІМ.
Ф. Г. ЯНОВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ" З 2012 РОКУ ДО 2020 РОКУ**

**Основні наукові напрямки ДУ "Національний інститут фтизіатрії і
пульмонології ім. Ф. Г. Яновського Національної академії медичних
наук України":**

Дослідження механізмів розвитку, поширеності, особливостей перебігу туберкульозу та неспецифічних захворювань органів дихання, в т. ч. спричинених резистентними збудниками, та їх поєднання з ВІЛ-інфекцією й іншою супутньою патологією; розробка сучасних науково обґрунтованих методів і технологій їх скринінгу, діагностики, диференціальної діагностики, лікування, профілактики, медико-соціальної реабілітації, диспансеризації та прогнозування, а також розробка та автоматизація технологій організації контролю за цією патологією.

ВІДДІЛЕННЯ ФТИЗИАТРІЇ

(Зав. відділенням фтизіатрії – д-р мед. наук, проф. С.О.Черенько)

Основний науковий напрямок відділення фтизіатрії – розробка та впровадження у практику сучасних методик лікування хворих на мультирезистентний туберкульоз легень та туберкульоз із розширеною резистентністю мікобактерій туберкульозу до протитуберкульозних препаратів і ко-інфекцію туберкульоз/ВІЛ.

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
1.	Встановити основні несприятливі фактори, що впливають на зниження ефективності лікування у хворих на мультирезистентний туберкульоз легень	2012	2015
2.	Розробити нові ефективні стандартні та індивідуалізовані режими протитуберкульозної хіміотерапії для хворих на мультирезистентний туберкульоз легень шляхом встановлення оптимальної тривалості інтенсивної та підтримуючої фаз хіміотерапії, а також кількості протитуберкульозних препаратів у схемах хіміотерапії, які обґрунтовані до застосування за показником вартість-ефективність	2012	2020
3.	Розробити технологію ведення випадку хворого залежно від виникнення побічних ефектів в результаті застосування режиму хіміотерапії у хворих на мультирезистентний туберкульоз легень	2012	2015
4.	Розробити і впровадити електронну базу даних на усіх хворих із мультирезистентним туберкульозом легень, що лікуються на базі НІФП НАМНУ із налагодженням зв'язку із диспансерами за місцем проживання для моніторингу за хворими протягом продовження ними лікування після виписки з НІФП НАМНУ.	2012	2020
5.	Розробити основні види науково-технічної продукції: способів лікування хворих на мультирезистентний туберкульоз легень і ко-інфекції туберкульоз/ВІЛ; алгоритмів ведення випадку пацієнта залежно від виникнення різних обставин (побічних реакцій, маніфестації супутніх захворювань, перерв у лікуванні та ін.); розділів концепції Загальнодержавної програми по боротьбі з туберкульозом, розділів клінічних настанов, протоколів і стандартів, проектів Наказів МОЗ – що стосується діагностики, лікування та моніторингу у хворих на мультирезистентний туберкульоз легень і	2012	2020

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
	ко-інфекцію туберкульоз/ВІЛ.		
6.	Впровадити у наукову та клінічну практику новітні наукові розробки щодо лікування хворих на мультирезистентний туберкульоз легень та ко-інфекцію туберкульоз/ВІЛ	2012	2020
7.	Організувати та проводити наукові та науково-практичні форуми, конференції, присвячені проблемі хіміорезистентного туберкульозу та ко-інфекції туберкульоз/ВІЛ	2012	2020
8.	Розробити короткострокові режими протитуберкульозної хіміотерапії для хворих на ко-інфекцію туберкульоз-ВІЛ	2012	2013
9.	Встановити особливості перебігу рецидивів туберкульозу у ВІЛ-інфікованих хворих і розробити способи їх профілактики	2012	2014
10.	Розробити схеми протитуберкульозної хіміотерапії для лікування хворих на ко-інфекцію туберкульоз/ВІЛ із супутнім вірусним гепатитом В і С.	2013	2017

ВІДДІЛЕННЯ ФТИЗІОПУЛЬМОНОЛОГІЇ

(Зав. відділенням фтизіопульмонології – д-р мед. наук, проф. М.М.Кужко)

Основний науковий напрямок відділення фтизіопульмонології – підвищення ефективності лікування хворих на вперше діагностований туберкульоз легень шляхом впровадження нових методів діагностики та розробки інтенсивних короткострокових режимів хіміотерапії із застосуванням нових протитуберкульозних засобів.

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
1.	Визначити фактори ризику рецидивів туберкульозу легень та розробити оптимальні методи їх діагностики	2010	2012
2.	Розробити нові інтенсивні короткострокові режими протитуберкульозної хіміотерапії у хворих на вперше діагностований туберкульоз легень.	2013	2015
3.	Розробити технологію лікування вперше виявлених хворих на туберкульоз легень на підставі молекулярно-генетичних методів діагностики резистентності МБТ	2016	2018
4.	Розробити режими хіміотерапії туберкульозу легень із застосуванням нових протитуберкульозних засобів	2019	2020

ВІДДІЛЕННЯ ДИТЯЧОЇ ФТИЗИАТРІЇ

(Зав. відділенням дитячої фтизіатрії – д-р мед. наук, проф. О.І.Білогорцева)

Основний науковий напрямок відділення дитячої фтизіатрії – удосконалення діагностики туберкульозної інфекції у дітей в Україні.

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
1.	Розробити організаційні заходи щодо раннього виявлення та профілактики туберкульозу серед ВІЛ-інфікованих дітей та дітей, народжених ВІЛ-інфікованими матерями	2012	2012
2.	Удосконалити діагностику туберкульозної інфекції у дітей	2013	2020
3.	Посібник для лікарів сімейної медицини (розділ з питань виявлення та профілактики туберкульозу у дітей)		
4.	Педіатрія Національний підручник (розділ: Туберкульоз у дітей)	2015	
5.	Впровадити «Спосіб діагностики туберкульозу у дітей»	2012	2014
6.	Розробити технологію застосування специфічних внутрішньошкірних тестів для діагностики різних проявів туберкульозної інфекції у дітей	2013	2015
7.	Розробити спосіб діагностики туберкульозу	2013	2015
8.	Розробити алгоритм отримання біологічного матеріалу з ротоглотки у дітей (для проведення мікробіологічних та молекулярно-генетичних досліджень з метою виявлення МБТ)	2016	2018
9.	Підготовка клінічних настанов щодо надання протитуберкульозної допомоги (розділ: туберкульоз у дітей) та їх перегляд	2012	2020
10.	Підготовка «Протоколів надання протитуберкульозної допомоги дітям в Україні» та їх перегляд	2013	2020
11.	Підготовка проектів наказів МОЗ України з питань надання протитуберкульозної допомоги дітям	2012	2020

ВІДДІЛЕННЯ ДИТЯЧОЇ ПУЛЬМОНОЛОГІЇ ТА АЛЕРГОЛОГІЇ

(Зав. відділенням дитячої пульмонології та алергології – д-р мед. наук, проф. В.П.Костроміна)

Основний науковий напрямок відділення дитячої пульмонології та алергології – розробка сучасних методів діагностики, диференціальної діагностики, фармакотерапії та профілактики найбільш поширених

неспецифічних бронхолегеневих захворювань у дітей, оновлення існуючих стандартів надання профільної медичної допомоги

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
1.	Розробити клініко-діагностичні критерії виникнення бронхіальної астми у дітей для її ранньої діагностики	2012	2013
2.	Розробити критерії прогнозування тяжкості перебігу бронхіальної астми у дітей	2013	2015
3.	Проведення оцінки рівня фізичного розвитку та індивідуальних функціонально-резервних можливостей організму дітей, хворих на бронхіальну астму, розробка способів корекції їх змін	2015	2018
4.	Розробити схеми небулайзерної терапії при синдромі бронхіальної обструкції різної етіології у дітей	2013	2016
5.	Визначення можливих факторів ризику розвитку хронічної бронхолегеневої патології у дітей за цитоморфологічними та імуноцитохімічними факторами в залежності від перебігу та фази захворювання	2015	2020
6.	Проведення оцінки ефективності різних терапевтичних підходів лікування бронхіальної астми у дітей та оцінка якості їх життя	2017	2020
7.	Вивчити фактори ризику та механізми переходу atopії у бронхіальну астму у дітей	2014	2018
8.	Визначити вплив антагоністів лейкотрієнових рецепторів на попередження розвитку бронхіальної астми у дітей, що мають схильність до atopії	2013	2017
9.	Вивчити специфічність та інформативність різних тестів первинного скринінгу алергічних захворювань у дітей	2013	2016
10.	Розробити спосіб профілактики розвитку вірус-індукованого загострення бронхіальної астми у дітей	2016	2020

ВІДДІЛЕННЯ ПУЛЬМОНОЛОГІЇ

(Зав. відділенням пульмонології – академік НАМН України, д-р мед. наук,
проф. Ю.І. Феценко)

Основний науковий напрямок відділення пульмонології – дослідження механізмів патологічних змін системи кровообігу у хворих пульмонологічного профілю.

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
1.	Вивчити механізми патологічних змін системи кровообігу та їх вплив на стан фізичної активності у хворих на бронхіальну астму	2012	2014
2.	Дослідити вплив гінкголідів на кардіореспіраторну систему хворих на бронхіальну астму в процесі комплексного лікування	2013	2014
3.	Розробити спосіб профілактики прогресування порушень у функціональному стані кардіореспіраторної системи у хворих на бронхіальну астму	2013	2014
4.	Визначити порушення функціонального стану системи кровообігу у хворих на бронхіальну астму із вісцеральним ожирінням	2015	2018
5.	Розробити спосіб профілактики прогресування порушень функціонального стану кардіореспіраторної системи у хворих на бронхіальну астму із вісцеральним ожирінням	2016	2017
6.	Проведення оцінки ефективності синглетно-кисневої терапії у комплексному лікуванні хворих із хронічними неспецифічними захворюваннями легень	2019	2021
7.	Розробити схеми синглетно-кисневої терапії у комплексному лікуванні хворих із хронічними неспецифічними захворюваннями легень	2019	2020

ВІДДІЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ЛІКУВАННЯ НЕСПЕЦИФІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ЛЕГЕНЬ

(Зав. відділенням технологій лікування неспецифічних захворювань легень – д-р мед. наук, проф. О. Я. Дзюблик)

Основний науковий напрямок відділення технологій лікування неспецифічних захворювань легень – діагностика та лікування інфекційних захворювань нижніх дихальних шляхів

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		Початок	Кінець
1.	Вивчити роль вірусних збудників у перебігу бронхіальної астми та оптимізувати діагностику і лікування інфекційного загострення цієї недуги	2012	2013
2.	Розробити нові алгоритми діагностики вірусних та бактеріальних інфекцій нижніх дихальних шляхів	2013	2015
3.	Розробити технології лікування інфекції нижніх дихальних шляхів (хворих на негоспітальну пневмонію та із загостренням хронічного	2015	2020

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		Початок	Кінець
	обструктивного захворювання легень (ХОЗЛ)		
4.	Розробити і впровадити клінічні настанови, протоколи та стандарти лікування хворих на негоспітальну пневмонію	2018	2020
5.	Провести моніторинг основних бактеріальних збудників негоспітальної та нозокоміальної інфекції нижніх дихальних шляхів	2012	2020

КЛІНІКО-ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

(Зав. клініко-функціональним відділенням – д-р мед. наук, проф.
В.К.Гаврисюк)

Основний науковий напрямок клініко-функціонального відділення
– розробка методів діагностики і терапії інтерстиціальних захворювань легень.

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
1.	Розробити критерії диференціальної діагностики різних форм ідіопатичних інтерстиціальних пневмоній, схеми диференційованого лікування і диспансеризації хворих	2012	2012
2.	Вивчити безпечність і ефективність оксигенотерапії у хворих інтерстиціальним легенеvim фіброзом	2012	2013
3.	Вивчити характер клінічного перебігу, особливості рентгенологічних і функціональних змін у хворих рідкісними інтерстиціальними захворюваннями легень	2012	2014
4.	Вивчити фізичний стан і якість життя осіб, які вилікувані від саркоїдозу органів дихання, розробити рекомендації по оптимізації лікування хворих	2013	2015
5.	Розробити технологію диференційованого лікування хворих на саркоїдоз органів дихання в залежності від факторів ризику несприятливих наслідків	2016	2018
6.	Розробити критерії диференціальної діагностики інтерстиціальних уражень легень у хворих дифузними захворюваннями сполучної тканини	2019	2020
7.	Ідіопатичний легенеvim фіброз: клініка, діагностика, лікування (клінічні настанови)	2012	2014
8.	Технологія оксигенотерапії у хворих інтерстиціальними захворюваннями легень	2013	2015

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
9.	Алгоритм диференціальної діагностики рідкісних інтерстиціальних захворювань легень	2014	2014
10.	Технологія диференційованого лікування хворих на саркоїдоз органів дихання	2016	2016
11.	Саркоїдоз органів дихання: клініка, діагностика, лікування (клінічні настанови)	2018	2020
12.	Способи диференціальної діагностики інтерстиціальних уражень легень у хворих дифузними захворюваннями сполучної тканини	2018	2020
13.	Технологія диференціальної діагностики інтерстиціальних захворювань легень на основі застосування методу комп'ютерної томографії високої роздільної здатності (багатозрізової комп'ютерної томографії)	2012	2015
14.	V З'їзд фтизіатрів і пульмонологів України (курація напрямку «Інтерстиціальні захворювання легень»)	2013	2013
15.	Науково-практична конференція з актуальних питань діагностики і терапії інтерстиціальних захворювань легень	2015	2015
16.	VI З'їзд фтизіатрів і пульмонологів України (курація напрямку «Інтерстиціальні захворювання легень»)	2018	2018
17.	Науково-практична конференція з актуальних питань діагностики і терапії інтерстиціальних захворювань легень	2019	2019
18.	Доповідь на вченій раді інституту «Основні положення доказово-обгрунтованої настанови ЕРО/АТО/ЯРО/АЛАТ по веденню ідіопатичного легеневого фіброзу	2012	2012
19.	Науковий семінар присвячений питанням діагностики інтерстиціальних захворювань легень	2015	2015
20.	Науковий семінар присвячений питанням діагностики і терапії саркоїдозу органів дихання	2017	2017

ВІДДІЛЕННЯ ДІАГНОСТИКИ, ТЕРАПІЇ І КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ ЗАХВОРЮВАНЬ ЛЕГЕНЬ

(Зав. відділенням фтизіатрії – д-р мед. наук, проф. Л. О. Яшина)

Основний науковий напрямок відділення діагностики, терапії і клінічної фармакології захворювань легень – розробка ефективних діагностичних та лікувальних заходів медичної допомоги хворим на обструктивні захворювання легень

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
1.	Вивчити клініко-функціональні особливості тяжкого перебігу у хворих на бронхіальну астму	2012	2015
2.	Вивчити клініко-функціональні особливості тяжкого перебігу у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень	2012	2015
3.	Дослідити показники імпульсної осцилометрії (ІОС) у хворих на тяжку персистуючу бронхіальну астму	2012	2015
4.	Дослідити показники імпульсної осцилометрії (ІОС) у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень з тяжким перебігом	2012	2015
5.	Вивчити показники сили дихальних м'язів, респіраторного драйву у хворих на тяжку персистуючу бронхіальну астму	2012	2015
6.	Вивчити показники сили дихальних м'язів, респіраторного драйву у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень із тяжким перебігом	2012	2015
7.	Вивчити патологічні стани і аеродинамічні особливості верхніх дихальних шляхів у хворих на тяжку персистуючу бронхіальну астму і у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень із тяжким перебігом	2012	2015
8.	Дослідити показники кардіореспіраторного навантажувального тесту з газовим аналізом у хворих на тяжку персистуючу бронхіальну астму і у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень із тяжким перебігом	2012	2015
9.	Дослідити показники полісомнографії у хворих на тяжку персистуючу бронхіальну астму і у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень із тяжким перебігом	2012	2015
10.	Розробити і впровадити в клінічну практику спосіб діагностики тяжкої персистуючої бронхіальної астми	2012	2015
11.	Розробити додаткові (на підставі анкетування хворих, дослідження якості життя хворих, характеристики статусу паління, даних антропометрії, огляду ЛОР-органів, проведення функціональних методів дослідження – передньої активної риноманометрії, визначення сили дихальних м'язів, нейрореспіраторного драйву, дослідження показників імпульсної осцилометрії та	2012	2015

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
	полісомнографії) клініко-функціональні критерії діагностики тяжкого перебігу бронхіальної астми та хронічного обструктивного захворювання легень		
12.	Дослідити показники холтерівського моніторингу електрокардіограми (ЕКГ), добового моніторингу артеріального тиску (АТ) у хворих на тяжку персистуючу бронхіальну астму	2012	2015
13.	Дослідити показники холтерівського моніторингу електрокардіограми (ЕКГ), добового моніторингу артеріального тиску (АТ) у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень із тяжким перебігом	2012	2015
14.	Дослідити показники психосоматичного стану хворих на бронхіальну астму і хронічне обструктивне захворювання легень	2013	2015
15.	Вивчити ефективність лікування хворих на хронічне обструктивне захворювання легень з супутніми захворюваннями із застосуванням медикаментозних і немедикаментозних методів лікування за допомогою стандартних і додаткових методів діагностики.	2013	2015
16.	Вивчити ефективність лікування хворих на бронхіальну астму з супутніми захворюваннями із застосуванням медикаментозних і немедикаментозних методів лікування за допомогою стандартних і додаткових методів діагностики.	2013	2015
17.	Розробити і впровадити в клінічну практику спосіб лікування хворих на обструктивні захворювання легень	2013	2015
18.	Розробити і впровадити алгоритм комплексного лікування хворих на обструктивні захворювання легень із застосуванням медикаментозних та немедикаментозних методів з урахуванням супутніх захворювань	2015	2020
19.	Розробити новий клінічний протокол надання медичної допомоги хворим на обструктивні захворювання легень з урахуванням реформованої системи охорони здоров'я	2015	2020
20.	Розробити і впровадити в клінічну практику алгоритм комплексного лікування хворих з синдромом обструктивного апное-гіпнопеї під час	2016	2020

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
	сну (СОАГС)		
21.	Розробити і впровадити реабілітаційну програму для хворих на хронічне обструктивне захворювання легень	2016	2020
22.	Розробити і впровадити реабілітаційну програму для хворих на бронхіальну астму	2016	2020
23.	Щорічне проведення науково-практичної конференції по актуальним питанням діагностики і терапії бронхіальної астми	2012	2020

ВІДДІЛЕННЯ ТОРАКАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ І ІНВАЗИВНИХ МЕТОДІВ ДІАГНОСТИКИ

(Зав. відділенням торакальної хірургії і інвазивних методів діагностики – д-р мед. наук М.С. Опанасенко)

Основний науковий напрямок відділення торакальної хірургії і інвазивних методів діагностики – розробка нових методів хірургічного лікування пацієнтів з фтизіопульмонологічною патологією; розробка нових малоінвазивних методик диференційної патології легень та плеври.

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
1.	Оцінити ефективність сучасних методів лікування плевральних випотів різного генезу та розробити нову технологію їх лікування	2010	2012
2.	Розробити новий метод і алгоритм диференційної діагностики внутрішньогрудної лімфаденопатії	2013	2015
3.	Розробити новий метод і алгоритм диференційної діагностики дисемінованих процесів в легенях невстановленої етіології	2016	2018
4.	Оптимізувати методи передопераційної підготовки і хірургічного лікування хворих на деструктивний туберкульоз легень з розширеною медикаментозною резистентністю	2019	2020
5.	Вивчити особливості хірургічного лікування туберкульозу легень, шляхом корекції об'єму гемітораксу та форми легені	2009	2013
6.	Оптимізувати лікування хворих на туберкульозний плеврит з використанням відеоторакоскопічних методик	2010	2013
7.	Оптимізувати застосування фібробронхоскопії на різних етапах хірургічного лікування хворих з туберкульозом легень	2010	2014
8.	Вивчити ефективність сучасних методів лікування	2011	2015

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
	плевральних випотів туберкульозного і неспецифічного генезу		
9.	Оптимізувати методи диференційної діагностики внутрішньогрудної лімфаденопатії	2015	2019
10.	Видати посібники для лікарів щодо діагностики і лікування плевральних випотів та хірургічного лікування туберкульозу легень і плеври	2013	2020
11.	Провести на базі інституту науково-практичні конференції щодо малоінвазивних хірургічних втручань в торакальній хірургії і місця торакопластики в сучасному хірургічному лікуванні туберкульозу легень	2013	2015
12.	Розробити та впровадити в клінічну практику нові способи діагностики і лікування плевральних випотів та туберкульозу легень і плеври	2012	2020

ВІДДІЛЕННЯ ТОРАКАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ

(Зав. відділенням торакальної хірургії – д-р мед. наук, проф. І.А. Калабуха)

Основний науковий напрямок відділення торакальної хірургії – розробка та вдосконалення способів і засобів хірургічного лікування й хірургічної діагностики у хворих на туберкульоз, неспецифічні та онкологічні захворювання органів грудної порожнини, вдосконалення організації надання хірургічної допомоги зазначеному контингенту.

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
1.	Розробити технологію застосування біологічного зварювання тканин при хірургічному лікуванні хворих на туберкульоз легень	2010	2012
2.	Видати монографію з питань хірургічного лікування хворих на туберкульоз легень	2010	2013
3.	Розробити сучасний алгоритм надання хірургічної допомоги хворим на мультирезистентний туберкульоз легень	2013	2015
4.	Розробити методики хірургічного лікування хворих на туберкульоз легень на основі застосування клапанної бронхоблокації	2016	2018
5.	Розробити систему центрального моніторингу та координації діяльності фтизіохірургічних відділень України	2012	2020
6.	Забезпечувати підготовку практичних торакальних хірургів з актуальних питань торакальної хірургії на курсах стажування й інформації	2012	2020

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
7.	V З'їзд фтизіатрів і пульмонологів України (курація напрямку «Хірургічне лікування захворювань легень»)	2013	2013
8.	Проведення науково-практичної конференції з актуальних питань торакальної хірургії та забезпечення координації діяльності фтизіохірургічних відділень	2016	2016
9.	VI З'їзд фтизіатрів і пульмонологів України (курація напрямку «Хірургічне лікування захворювань легень»)	2018	2018
10.	Забезпечувати видання посібників для лікарів з актуальних питань торакальної хірургії	2012	2020

ЛАБОРАТОРІЯ МІКРОБІОЛОГІЇ

(Зав. лабораторією мікробіології – д-р мед. наук, доцент О.А. Журило)

Основний науковий напрямок лабораторії мікробіології – суттєве скорочення термінів індикації і ідентифікації мікобактерій та визначення їх чутливості до антимікобактеріальних препаратів за рахунок розробки нових алгоритмів гено-фенотипічної верифікації діагнозу «туберкульоз» і впровадження в мережу протитуберкульозних закладів України сучасних молекулярних і культуральних методів діагностики

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
1.	Удосконалити раннє виявлення мікобактерій туберкульозу у хворих на вперше діагностований туберкульоз легень з використанням автоматизованої системи ВАСТЕС 960 та нових щільних живильних середовищ	2012	2013
2.	Розробити сучасний алгоритм гено-фенотипічної верифікації діагнозу «туберкульоз» з раннім визначенням медикаментозної стійкості до антимікобактеріальних препаратів	2012	2015
3.	Впровадити в мережу бактеріологічних лабораторій протитуберкульозних закладів України молекулярні методи діагностики туберкульозу	2013	2020

ЛАБОРАТОРІЯ ПАТОМОРФОЛОГІЇ

(Зав. лабораторією патоморфології – д-р мед. наук, с.н.с. І.В.Ліскіна)

Основний науковий напрямок лабораторії патоморфології – дослідження патологоанатомічних особливостей сучасного патоморфозу

легеневого туберкульозу (різних його форм). Морфологічні дослідження інтерстиціальних уражень легень різної етіології, в т.ч. – на тлі ВІЛ-інфекції.

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
1.	Вивчити клініко-морфологічні особливості перебігу мультирезистентного туберкульозу легень	2010	2012
2.	Розробити новий спосіб щодо більш точної верифікації ступеня активності туберкульозного запального процесу при фіброзно-кавернозному туберкульозі легень	2010	2012
3.	Дисертаційне дослідження щодо активності туберкульозного процесу за гістологічними та бактеріологічними даними у хворих на вперше діагностований туберкульоз легень після хірургічного лікування	2009	2012
4.	Дослідити патологоанатомічні ознаки фази прогресування туберкульозу легень на тлі його патоморфозу	2013	2015
5.	Розробити новий спосіб морфологічної діагностики різних ступенів активності при туберкульозах легень	2013	2015
6.	Дисертаційне дослідження щодо гістологічних особливостей перебігу активної стадії легеневого туберкульозу	2013	2018
7.	Особливості морфологічних проявів специфічного туберкульозного процесу при різних стадіях його активності у випадках розвитку туберкульозу легень на тлі ВІЛ-інфекції	2016	2018
8.	Систематичне планове підвищення кваліфікації за лікарською спеціальністю, проходження атестації	2012	2020

ЛАБОРАТОРІЯ БІОХІМІЇ

(Зав. лабораторією біохімії – д-р мед. наук, проф. В.І.Коржов)

Основний науковий напрямок лабораторії біохімії – вивчення механізмів розвитку біохімічних порушень та їх корекція при туберкульозі й неспецифічних захворюваннях органів дихання у експерименті та у хворих на цю патологію.

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
1.	Вивчити метаболічні порушення у хворих на ідіопатичні інтерстиціальні пневмонії.	2012	2012
2.	Вивчити механізми розвитку метаболічних порушень і обґрунтувати можливість їх корекції при експериментальному легеневому набряку.	2013	2015

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
3.	Вивчити механізми біохімічних порушень при експериментальних гіпоксіях різного генезу і обґрунтувати можливість їх метаболічної корекції.	2016	2018
4.	Розробити алгоритм стратегії досліджень модифікованих форм гемоглобіну в умовах наростання кисневої недостатності організму з метою оцінки метаболічних порушень при захворюваннях легенів.	2019	2021

ЛАБОРАТОРІЯ КЛІНІЧНОЇ ІМУНОЛОГІЇ

(Зав. лабораторією клінічної імунології – д-р мед. наук, ст. наук. співроб.
О.М. Рекалова)

Основний науковий напрямок лабораторії клінічної імунології – вивчення імунологічних механізмів патогенезу туберкульозу та неспецифічних захворювань легень, удосконалення імунодіагностики та імунотерапії хворих на ці недуги

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
1.	Вивчити патогенетичні механізми імунологічних порушень, обумовлених розладами продукції та рецепції гамма-інтерферону у хворих на деструктивний туберкульоз легень.	2012	2014
2.	Розробка технології застосування препаратів гамма-інтерферону та його індукторів у хворих на деструктивний туберкульоз легень.	2012	2014
3.	Вивчити імунологічні особливості запального процесу при хронічному обструктивному захворюванні легень.	2015	2020
4.	Розробка та впровадження у наукову та клінічну практику способів визначення патогенетичних типів запального процесу у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень, диференціальної діагностики хронічного обструктивного захворювання легень і бронхіальної астми та ін.	2012	2020
5.	Щорічне проведення науково-практичної конференції з проблем клінічної імунології та алергології.	2012	2020
6.	Оновлення методичного рівня проведення наукових досліджень: введення в експлуатацію нового обладнання, впровадження нових методів дослідження (з визначення розладів системи гамма-інтерферону, алергодіагностики, діагностики	2012	2020

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
	імунодефіцитів, аутоімунних захворювань та ін.).		

ВІДДІЛ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИХ І ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ПРОБЛЕМ ФТИЗИОПУЛЬМОНОЛОГІЇ

(Зав. відділом епідеміологічних і організаційних проблем
фтизіопульмонології – д-р мед. наук, проф. В.М.Мельник)

**Основний науковий напрямок відділу епідеміологічних і
організаційних проблем фтизіопульмонології** – вивчення, моніторинг і
вирішення епідеміологічних та організаційних проблем щодо туберкульозу і
неспецифічних захворювань легень

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
1.	Розробити заходи щодо поліпшення організації виявлення і лікування хворих на хіміорезистентний туберкульоз в Україні	2012	2014
2.	Розробити заходи щодо поліпшення організації виявлення хворих на ко-інфекцію: туберкульоз/ВІЛ в Україні	2015	2017
3.	Розробити стратегію реорганізації та реструктуризації протитуберкульозної служби в умовах реформування охорони здоров'я України	2018	2020
4.	Розробити заходи щодо поліпшення організації виявлення та лікування хворих на туберкульоз	2012	2016
5.	Здійснювати моніторинг реалізації заходів Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2012 – 2016 роки та розробити пропозицій щодо поліпшення їх ефективності	2012	2016
6.	Здійснювати моніторинг реалізації заходів щодо хронічних обструктивних захворювань легень Державної програми “Здоров’я 2020: український вимір”	2012	2020
7.	Розробити науково обґрунтовані пропозиції щодо поліпшення надання медичної допомоги хворим на туберкульоз і неспецифічні захворювання легень	2012	2020

ВІДДІЛ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП’ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

(Зав. відділом інформаційно-комп’ютерних технологій – д-р мед. наук
В.О.Юхимець)

Основний науковий напрямок відділу інформаційно-комп'ютерних технологій – автоматизація лікувально-діагностичної роботи поліклініки та стаціонару інституту.

№ п/п	Концептуальні заходи	Роки реалізації	
		початок	кінець
1.	Удосконалення існуючої інформаційної інфраструктури інституту шляхом створення необхідної кількості додаткових точок доступу до локальної комп'ютерної мережі в поліклініці, усіх лабораторно-діагностичних та клінічних підрозділах, додаткової установки потрібної кількості мережних робочих станцій, додаткових серверів баз даних з відповідним ліцензійним програмним забезпеченням	2012	2018
2.	Розробка програмного забезпечення госпітальної інформаційної системи інституту	2013	2014
3.	Пілотне впровадження госпітальної інформаційної системи в поліклініці та в одному з клінічних підрозділів інституту та внесення коректив у програмне забезпечення	2015	2015
4.	Впровадження госпітальної інформаційної системи в усіх клінічних підрозділах інституту	2016	2017
5.	Автоматизація лікувально-діагностичного процесу в інституті шляхом інтегрування в госпітальну інформаційну систему автоматизованого діагностичного устаткування та обладнання	2017	2018
6.	Створення на базі інституту центру телемедичного консультування	2012	2013

Примітка. Зазначені наукові напрямки і заходи Інституту та всіх його структурних підрозділів можуть бути реалізовані за умов їх відповідного фінансування.

**Заступник директора з
науково-організаційної та
науково-методичної роботи**

В. М. МЕЛЬНИК

ЗМІСТ

КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ	1
ДУ "НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ФТИЗІАТРІЇ І ПУЛЬМОНОЛОГІЇ ІМ. Ф. Г. ЯНОВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ" З 2012 РОКУ ДО 2020 РОКУ	1
ВІДДІЛЕННЯ ФТИЗІАТРІЇ	2
ВІДДІЛЕННЯ ФТИЗИОПУЛЬМОНОЛОГІЇ.....	3
ВІДДІЛЕННЯ ДИТЯЧОЇ ФТИЗІАТРІЇ	4
ВІДДІЛЕННЯ ДИТЯЧОЇ ПУЛЬМОНОЛОГІЇ ТА АЛЕРГОЛОГІЇ	4
ВІДДІЛЕННЯ ПУЛЬМОНОЛОГІЇ	5
ВІДДІЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ЛІКУВАННЯ НЕСПЕЦИФІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ЛЕГЕНЬ	6
КЛІНІКО-ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ	7
ВІДДІЛЕННЯ ДІАГНОСТИКИ, ТЕРАПІЇ І КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ ЗАХВОРЮВАНЬ ЛЕГЕНЬ	8
ВІДДІЛЕННЯ ТОРАКАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ І ІНВАЗИВНИХ МЕТОДІВ ДІАГНОСТИКИ	11
ВІДДІЛЕННЯ ТОРАКАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ	12
ЛАБОРАТОРІЯ МІКРОБІОЛОГІЇ	13
ЛАБОРАТОРІЯ ПАТОМОРФОЛОГІЇ	13
ЛАБОРАТОРІЯ БІОХІМІЇ	14
ЛАБОРАТОРІЯ КЛІНІЧНОЇ ІМУНОЛОГІЇ	15
ВІДДІЛ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИХ І ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ПРОБЛЕМ ФТИЗИОПУЛЬМОНОЛОГІЇ.....	16
ВІДДІЛ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	16